

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA ZAMOŚĆ

z dnia 31 marca 2025 r.

**w sprawie oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego
Miasta Zamość**

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1443 z późn. zm.) Rada Miasta Zamość uchwala co następuje:

- § 1. Pozytywnie ocenia się stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Zamość, którego opis stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zamość.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

DYREKTOR
Wydział Spraw Obywatelskich
i Zarządzania Kryzysowego

Renata Niemiec-Bubitek

RADCA PRAWNY

Krzysztof Nowosad
Lb/2/252

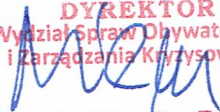
UZASADNIENIE

Realizując zapis wynikający z art. 12 pkt. 9d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym do kompetencji Rady Miasta Zamość (miasto na prawach powiatu), należy dokonywanie oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Zamość. Ponadto art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej wskazuje, że „Rada powiatu (miasta) przynajmniej raz w roku rozpatruje informację komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o stanie bezpieczeństwa powiatu (miasta na prawach powiatu) w zakresie ochrony przeciwpożarowej”. W związku z tym Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu oraz Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Zamość opracował analizę zawierającą wymienione zagadnienia, niezbędne do dokonania oceny.

Opracowanie zawiera szczegółowe dane na temat bezpieczeństwa pożarowego Miasta Zamość, w tym:

- zagrożenia występujące na terenie Miasta Zamość,
- występowanie pożarów i innych miejscowych zagrożeń na terenie Miasta Zamość,
- działania prewencyjne,
- zabezpieczenie operacyjne,
- podsumowanie i wnioski odnośnie bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- informacja na temat mogących ewentualnie wystąpić podtopień spowodowanych wezbraniem rzek lub innymi czynnikami.

Wymienione materiały stanowią załącznik do niniejszej uchwały.

DYREKTOR
Wydział Spraw Obywatelskich
i Zarządzania Kryzysowego

Renata Niemiec-Bubitek

URZĄD MIASTA ZAMOŚĆ

Akceptuję:

PREZYDENT MIASTA ZAMOŚĆ

Rafał Zwołak

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Zamość
z dnia 31 marca 2025 roku

/2025

STAN BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPÓŻAROWEGO I ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWEGO MIASTA ZAMOŚĆ

ZAMOŚĆ, MARZEC 2025 ROK

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

- 1. Informacja o stanie bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Zamość za 2024 r..**
(materiały przygotowane przez KMPSP w Zamościu)
- 2. Informacja na temat mogących ewentualnie wystąpić podtopień spowodowanych wezbraniem rzek lub innymi czynnikami.**
(materiały przygotowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska)

**KOMENDA MIEJSKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w ZAMOŚCIU**



**Informacja o stanie bezpieczeństwa
w zakresie ochrony przeciwpożarowej
na terenie miasta Zamość za 2024 r.**

Opracowano na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r.
o Państwowej Straży Pożarnej (tj.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1443 ze zm.)

Zamość, luty 2025 r.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem między innymi poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Zagadnienie bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej, należy rozpatrywać zatem głównie w aspekcie podejmowania działań zapobiegawczych jak również przygotowania sił i środków Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego (KSRG) do likwidacji występujących zagrożeń.

1. ZAGROŻENIA WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE MIASTA ZAMOŚĆ

Z posiadanego rozpoznania operacyjnego wynika, że na terenie miasta Zamość mogą wystąpić następujące rodzaje zagrożeń:

Zagrożenia pożarowe i wybuchowe

Zagrożenie pożarowe uzależnione jest od wielu czynników takich jak:

- rodzaju materiałów z jakich wykonane są obiekty,
- materiałów i surowców stosowanych w procesach technologicznych na terenie zakładów produkcyjnych,
- stosowania zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- przestrzegania zasad bezpieczeństwa, występowania czynników inicjujących zapalenie się materiałów, itp.

Zagrożenie pożarowe na terenie miasta może wystąpić w szczególności:

- w obiektach mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych,
- w obiektach użyteczności publicznej, w tym budynkach zamieszkania zbiorowego,
- w obiektach produkcyjno-magazynowych,
- w zabytkowej zabudowie Starego Miasta,
- na nieużytkach.

Możliwość powstania pożaru może wystąpić praktycznie we wszystkich obiektach zarówno w obiektach mieszkalnych jak i użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego czy produkcyjno-magazynowych ze względu na ich konstrukcję, wyposażenie i przeznaczenie. Zdecydowana większość budynków wykonana jest z materiałów niepalnych, niemniej jednak w zabudowie występują również obiekty wykonane z materiałów palnych jak np. budynek mieszkalny wielorodzinny: (zaadaptowany z dawnego obiektu tymczasowego) przy ul. Peowiaków oraz budynki mieszkalne jednorodzinne w rejonach ulic: Partyzantów, Św. Piątka, Wiśniowa, Jasna oraz na osiedlu: Nowe Miasto, Karolówka.

Rozwój pożaru w obiektach wykonanych z materiałów palnych jest bardziej intensywny w porównaniu z obiektami z materiałów niepalnych, stwarzając przy tym większe zagrożenie dla osób przebywających w tych obiektach oraz dla obiektów sąsiednich.

Zwarta zabudowa Starego Miasta ukształtowana w kompleksy budynków z dziedzińcami wewnętrznymi pomimo niepalnej konstrukcji obiektów może stwarzać problemy w prowadzeniu działań ratowniczo - gaśniczych spowodowane głównie:

- możliwością rozprzestrzeniania się pożaru po drewnianej konstrukcji dachowej oraz przez drewniane konstrukcje stropów,

- brakiem możliwości wjazdu na dziedzińce wewnętrzne samochodem z drabiną w przypadku konieczności prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych w tym ratownictwa wysokościowego,
- skomplikowanym układem architektonicznym obiektów w tym piwnic pod budynkami.

Na terenie miasta znajduje się szereg budynków mieszkalnych o 5 kondygnacjach nadziemnych. Dostęp do większości budynków jest możliwy często tylko przy wykorzystaniu chodników i ciągów pieszych, które nie zapewniają wymogów w zakresie przejezdności dla pojazdów pożarniczych. Pojazdy JRG w Zamościu wyposażone są w drabiny przystawne, które można wykorzystać do prowadzenia działań do wysokości II piętra budynku. W przypadku zdarzeń mających miejsce powyżej II piętra do działań wykorzystuje się skokochron ratowniczy bądź drabinę mechaniczną SD-37, która jednak wymaga odpowiedniego dojazdu do budynku. Dostęp do budynku to przede wszystkim zapewnienie przejezdności dróg pożarowych i dojazdów pożarowych, które niestety są często zastawiane samochodami mieszkańców.

Zagrożenie pożarowe w obiektach zwiększa się w przypadku przechowywania w nich materiałów niebezpiecznych pożarowo, w miejscach do tego nie przeznaczonych (garaże, piwnice, strychy).

Stosunkowo dobrze rozpoznane jest zagrożenie występujące w zakładach przetwarzających lub magazynujących duże ilości materiałów palnych, do których możemy głównie zaliczyć:

- Fabryka mebli BRW – (materiały do produkcji mebli: drewno, płyty, wyroby gotowe, pyły) - zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- Zakład produkcji mebli tapicerowanych Meble Polskie – (drewno, płyty, pianki, materiały tekstylne) - zagrożenie pożarowe,
- Zakład produkcji pasz – (ziarno, zboża, wyroby gotowe w postaci pasz) - zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- Zamojskie Zakłady Zbożowe – (zboża, wyroby gotowe), zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- OSM Krasnystaw ZP Zamość - (proszek serwatkowy, amoniak) - zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- Kompleks obiektów wykorzystywanych jako hurtownie przy ul. Kilińskiego i Przemysłowej (różne materiały palne) – zagrożenie pożarowe,
- Zakład produkcji pelletu – (słoma, wyrób gotowy) - zagrożenie pożarowe i wybuchowe.
- Chłodnia „Mors” Sp. z o.o. - (amoniak) – zagrożenie pożarowe i wybuchowe – w listopadzie 2024r., powiadomiono o opróżnieniu instalacji z amoniaku,

Ponadto na terenie miasta zagrożenie pożarowe (wybuchowe) może wystąpić w 20 stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i CNG, oraz 4 samodzielnych stacjach gazu płynnego, usytuowanych w różnych punktach miasta, w tym również w pobliżu budynków mieszkalnych np. stacja paliw przy ul. Peowiaków. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) może wystąpić również w trakcie przewozu paliw płynnych (benzyna, olej napędowy, LPG) dostarczanych do w/w stacji oraz przewożonych tranzytem przez teren miasta.

Na terenie Zamościa każdego roku zwłaszcza w okresie wczesno wiosennym, mają miejsca pożary suchych traw i nieużytków, głównie w rejonie ulic: Legionów, Lipska, Źródłana, Włociańska. Pożary te mogą stwarzać zagrożenie dla pobliskich budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz powodować utrudnienia w ruchu drogowym.

Do charakterystycznych pożarów, jakie miały miejsce w 2024 r. na terenie powiatu grodzkiego m. Zamość zaliczyć można:

- pożar kamienicy mieszkalnej przy ul. Bazylińskiej - w dniu 13.05.2024 r. – podczas którego mężczyzna z poparzeniami przewieziony został do szpitala,
- pożar centrali wentylacyjnej na dachu budynku przedszkola przy ul. Lwowskiej - w dniu 6.11.2024 r. – gdzie strażacy wspólnie z personelem łącznie ewakuowali 65 osób w tym 48 dzieci, straty oszacowano na 20 tys. zł.,
- pożar budynku mieszkalnego przy ul. Jordana – w dniu 15.12.2024 r., straty oszacowano na 400 tys. zł.
- pożar budynku mieszkalnego przy ul. Zygmunta Klukowskiego – w dniu 20.12.2024 r., podczas którego zginął 43 letni mężczyzna a straty oszacowano na 100 tys. zł.

Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne na terenie miasta oparte jest o miejską sieć wodociągową z zainstalowanymi na niej hydrantami zewnętrznymi. Zdecydowana większość hydrantów to hydranty podziemne, a możliwość ich wykorzystania podczas działań gaśniczych uzależniona jest głównie od ich właściwego oznakowania i dostępności. Możliwość wykorzystania hydrantów podziemnych w okresie zimowym jest często ograniczona ze względu na trudności w ich odnalezieniu i otwarciu studzienki hydrantowej. Z roku na rok poprawia się stan sieci wodociągowej przeciwpożarowej.

Ponadto do celów zaopatrzenia wodnego podczas prowadzenia akcji gaszenia pożarów można wykorzystywać przepływającą przez południowo – zachodnią część miasta rzekę Łabuńkę i rzekę Topornicę oraz przeciwpożarowe zbiorniki wodne zlokalizowane w zakładach na terenie miasta, głównie w dzielnicy przemysłowej.

Zagrożenie chemiczno-ekologiczne

Zagrożenia chemiczno-ekologiczne związane są głównie z występowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych na terenie obiektów i zakładów przemysłowych. Może ono wystąpić w wyniku zaniedbań i nieprawidłowości związanych z magazynowaniem i użytkowaniem tych substancji oraz awaryjnym stanem urządzeń i instalacji technologicznych.

Do zakładów zagrożonych awarią chemiczną w wyniku której może dojść do powstania trującej chmury gazów toksycznych zaliczamy:

- Chłodnia „MORS” – (amoniak) – w listopadzie 2024r., powiadomiono o opróżnieniu instalacji z amoniaku.
- OSM Krasnystaw ZP Zamość – (amoniak).

W przypadku emisji amoniaku w wyniku awarii chemicznej powstałej w tych zakładach zagrożone będą tereny położone w najbliższym sąsiedztwie zakładów tj. w rejonie ulic: Kilińskiego, Zagłoby, Starowiejskiej.

Ponadto na terenie miasta mogą wystąpić lokalne zagrożenia chemiczno – ekologiczne związane z uwolnieniem innych niebezpiecznych materiałów chemicznych, w szczególności w następujących obiektach:

- Spomasz Zamość S.A. - (kwas siarkowy, kwas fosforowy),
- OSM Krasnystaw ZP Zamość - (kwas azotowy, wodorotlenek sodowy, soda kaustyczna),
- P.H. Progres-Chem przy ul. Kilińskiego 86 E – środki ochrony roślin,
- Hurtownia środków ochrony roślin Krystyna Kuczyńska - przy ul. Lwowskiej 57a,
- OSiR Kryta Pływalnia - ul. Zamoyskiego 62a – (49% roztwór kwasu siarkowego, podchloryn sodu),
- PGK SP z o.o. Zakład Wodociągów ul. Krucza 10 – (podchloryn sodu).
- PGK SP z o.o. Oczyszczalnia Ścieków – (PIX, PAX, wapno palone).

Zagrożenia chemiczno-ekologiczne związane są również z przewozem niebezpiecznych materiałów chemicznych w transporcie drogowym (zaopatrzenie w/w zakładów przemysłowych, tranzyt przez teren miasta) i kolejowym.

Dostawa w/w materiałów niebezpiecznych do wymienionych obiektów i zakładów przemysłowych realizowana jest okresowo transportem drogowym, przez teren miasta. Substancje chemiczne (amoniak, benzyna, ON, LPG) dostarczane są specjalistycznymi autocysternami lub samochodami ciężarowymi (dostawczymi), w różnych opakowaniach o pojemności od kilkudziesięciu do kilkuset litrów. W wielu zakładach, warsztatach i innych obiektach wykorzystuje się gazy techniczne (argon, dwutlenek węgla, tlen, acetylen), w szpitalach (tlen medyczny), w obiektach mieszkalnych wykorzystywany jest do celów użytkowych gaz płynny propan – butan (LPG) w obiektach posiadających własne kotłownie olejowe (olej opałowy). Substancje te są dostarczane do wspomnianych obiektów: autocysternami (szpitale – tlen medyczny, SIPMOT – argon), pozostałych obiektów – samochodami ciężarowymi w odpowiednich zbiornikach ciśnieniowych (butle) przez teren całego miasta.

Ponadto przez teren miasta mogą być przewożone inne niebezpieczne substancje chemiczne w autocysternach lub w pojedynczych opakowaniach (zbiorniki, beczki, butle, pojemniki szklane itp.) takie jak, paliwa ropopochodne (benzyna, ON, olej opałowy), LPG, gazy techniczne (argon, azot, dwutlenek węgla, acetylen tlen, podtlenek azotu), kwasy, wodorotlenki, formalina, octan etylu, środki bojowe (amunicja i inne materiały wybuchowe), środki ochrony roślin (różnych klas toksyczności) itd. Przewóz materiałów niebezpiecznych przez teren miasta odbywa się drogami wyznaczonymi znakami drogowymi, tranzyt materiałów niebezpiecznych odbywa się głównie ulicami (Lwowska – Aleja Jana Pawła II – Legionów oraz Szczepieszka – Dzieci Zamojszczyzny - 1-go Maja – Lubelska).

Potencjalne zagrożenia związane z transportem niebezpiecznych materiałów chemicznych mogą wystąpić w sytuacjach awaryjnych w trakcie transportowania oraz rozładunku tych materiałów. Dotyczy to głównie sytuacji gdy środki transportu przewożące niebezpieczne materiały chemiczne uczestniczą w wypadkach lub katastrofach komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) lub gdy w czasie transportu oraz rozładunku dochodzi do rozszczelnienia instalacji, zaworów w autocysternach itp. W zależności od rodzaju i ilości uwolnionej substancji zagrożenia te mogą ograniczać się do terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca wypadku (awarii) lub obejmować większe obszary (rejony kilku ulic, osiedla, dzielnicy). Transportowane ciecze i gazy palne stwarzają zagrożenie pożarowe i wybuchowe, skutki wybuchu autocysterny przewożącej cieczę i gazy palne (benzyna, LPG) mogą obejmować obszar w promieniu kilkuset metrów, a w przypadku cystern kolejowych nawet do 1500 m. Transportowany amoniak stwarza zagrożenie jak wyżej oraz dodatkowo ze względu na właściwości trujące, zagrożenia skażenia środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Przedostanie się substancji ropopochodnych do gruntu, instalacji kanalizacyjnej, burzowej lub bezpośrednio do rzeki spowoduje skażenie środowiska, skutki takiego skażenia uzależnione są głównie od ilości substancji ropopochodnej, nawet niewielkie ilości tej substancji (rzędu kilkudziesięciu litrów) powodują już skażenie środowiska. Strefa rażenia w przypadku materiałów wybuchowych obejmuje obszar w promieniu kilkuset metrów a w przypadku wybuchu (fizycznego, chemicznego) pojedynczych butli z gazami technicznymi w zależności od ich pojemności od kilkudziesięciu do kilkuset metrów.

W okresie sprawozdawczym na ternie miasta Zamość (5 stycznia) w związku z zanieczyszczeniem rzeki Topornicy substancją ropopochodną prowadzone były działania z zakresu ratownictwa chemiczno-ekologicznych.

Pozostałe zagrożenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego oraz działania sił natury

Do zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacyjnego mogących wystąpić na terenie Zamościa należy zaliczyć zagrożenia związane z wypadkami komunikacyjnymi w transporcie drogowym i kolejowym, katastrofami budowlanymi, awariami infrastruktury komunalnej. Istnieje możliwość wystąpienia tego typu zagrożeń w obrębie całego miasta, a ich skutki mogą kształtować się na różnym poziomie w zależności od rodzaju obiektów, środków transportów, ilości osób narażonych na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia. W przypadku katastrof budowlanych najczęstszą przyczyną ich występowania (na terenie kraju) są wybuchy gazu (gaz ziemny, gaz płynny) w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i zamieszkania zbiorowego. W przypadku, gdy wybuch ma miejsce w piwnicy poważnemu uszkodzeniu lub zawaleniu ulega najczęściej cały budynek. Zwiększone ryzyko wystąpienia poważnych skutków katastrofy budowlanej występuje w wielorodzinnym budownictwie mieszkaniowym tj. w budynkach mieszkalnych: średniowysokich i wysokich. Należy się liczyć również z możliwością wystąpienia katastrof budowlanych w obiektach użyteczności publicznej (typu wielkopowierzchniowe obiekty handlowe) spowodowanych zalegającym śniegiem na dachach tych obiektów.

Wypadki i katastrofy komunikacyjne mogą wystąpić praktycznie na terenie całego miasta, a w szczególności na jego głównych ulicach o największym natężeniu ruchu np. Lubelska, Piłsudskiego, Peowiaków, Partyzantów, Lwowska, Jana Pawła II, Legionów, Szczebrzeska. Zdarzenia te mogą wystąpić z udziałem różnych środków transportu (samochody osobowe, ciężarowe, autobusy, pociągi towarowe i pasażerskie) i mogą w najbardziej niekorzystnej sytuacji przybierać charakter zdarzeń masowych lub katastrof.

Zagrożenia związane z wystąpieniem awarii w infrastrukturze komunalnej dotyczą głównie uszkodzeń sieci i instalacji komunalnych i mogą przybierać różne rozmiary w zależności od miejsca ich wystąpienia, jednak najczęściej są to zagrożenia lokalne ograniczające się do niewielkich powierzchni i pojedynczych obiektów.

Zagrożenia związane z działaniem sił natury są na ogół trudne do przewidzenia w szczególności w przypadku zdarzeń spowodowanych: wyładowaniami atmosferycznymi, intensywnymi opadami atmosferycznymi, silnymi wiatrami.

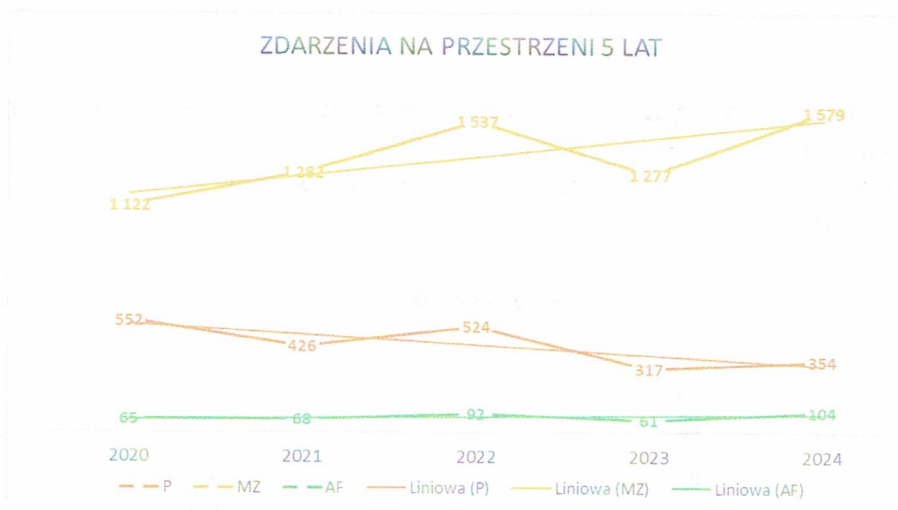
W przypadku wystąpienia intensywnych lub długotrwałych opadów deszczu może dojść do wystąpienia lokalnych podtopień odcinków dróg i ulic oraz zalania niżej położonych obiektów (piwnice obiektów mieszkalnych, magazyny hurtownie, kotłownie oraz inne obiekty). Sytuacja taka może wystąpić głównie na terenie osiedla Kilińskiego (ulica Starowiejska), na osiedlu Karolówka (Dzieci Zamojszczyzny, Śląska, Millera, Traugutta). Spowodowane jest to głównie ukształtowaniem terenu oraz brakiem lub niską przepustowością instalacji burzowej. Podobne zjawiska atmosferyczne nazywane potocznie „oberwaniem chmury” mogą stwarzać zagrożenie w każdej części miasta. Dlatego też należy zadbać o odpowiedni stan infrastruktury technicznej zabezpieczający obiekty przed ich zalaniem na skutek gwałtownych opadów atmosferycznych.

Na terenie miasta, przez które przepływają rzeki Łabuńka i Topornica zagrożenie powodziowe praktycznie nie występuje, niemniej jednak po sierpniowych opadach deszczu w 2024r., które przekroczyły rekordowy opad dobowy, rzeka Topornica stanowiła realne zagrożenie podtopieniem zarówno dla obiektów zamojskiego ZOO i budynków mieszkalnych przy ul. Milera.

2. WYSTĘPOWANIE POŻARÓW I INNYCH MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ NA TERENIE MIASTA ZAMOŚĆ

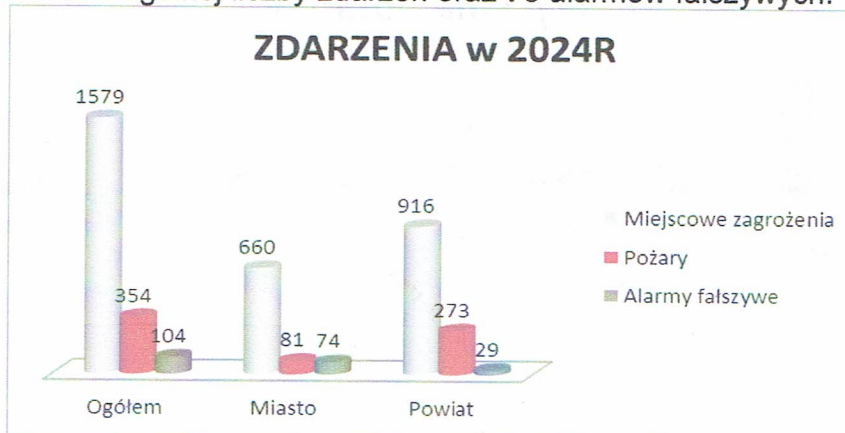
Analizę sytuacji pożarowej i innych miejscowych zagrożeń za 2024 r. przeprowadzono w oparciu o realizowane czynności kontrolno-rozpoznawcze oraz dane zgromadzone w programie SWD-ST.

Sytuacja pożarowa na terenie funkcjonowania Komendy Miejskiej PSP na przestrzeni ostatnich 5 lat przedstawia się następująco:

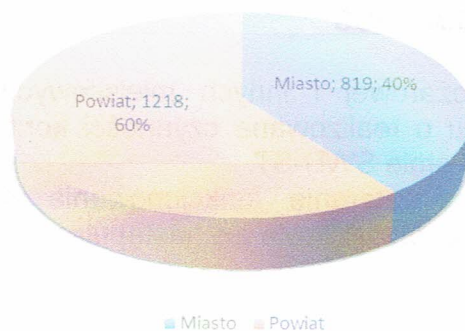


W 2024 r., odnotowano łącznie **2037** interwencji z czego: **354** to pożary, **1579** miejscowe zagrożenia oraz **104** alarmów fałszywych. W porównaniu do 2023 r. odnotowaliśmy wzrost o 382 zdarzeń, **zwiększyła się** ilość pożarów o 37 zdarzeń, miejscowych zagrożeń o 302 interwencje oraz alarmów fałszywych o 43 zdarzeń. Analizując linię trendu dla poszczególnych rodzajów zdarzeń, na przestrzeni ostatnich 5 lat należy stwierdzić, że trend zwykłowy utrzymuje się w grupie zdarzeń kwalifikowanych jako miejscowe zagrożenia, w grupie pożarów zauważalny jest trend spadkowy, alarmy fałszywe utrzymują się na podobnym poziomie co w latach poprzednich.

Na terenie **powiatu grodzkiego** odnotowano łącznie **819** zdarzeń (wzrost o 260 zdarzeń, tj., o 46%), w tym: **81** to pożary (wzrost o 13 tj.: o 19%) stanowiące 10% ogólnej liczby zdarzeń, **663** miejscowych zagrożeń (wzrost o 219 tj.: 49%), stanowiących 80% ogólnej liczby zdarzeń oraz **75** alarmów fałszywych.

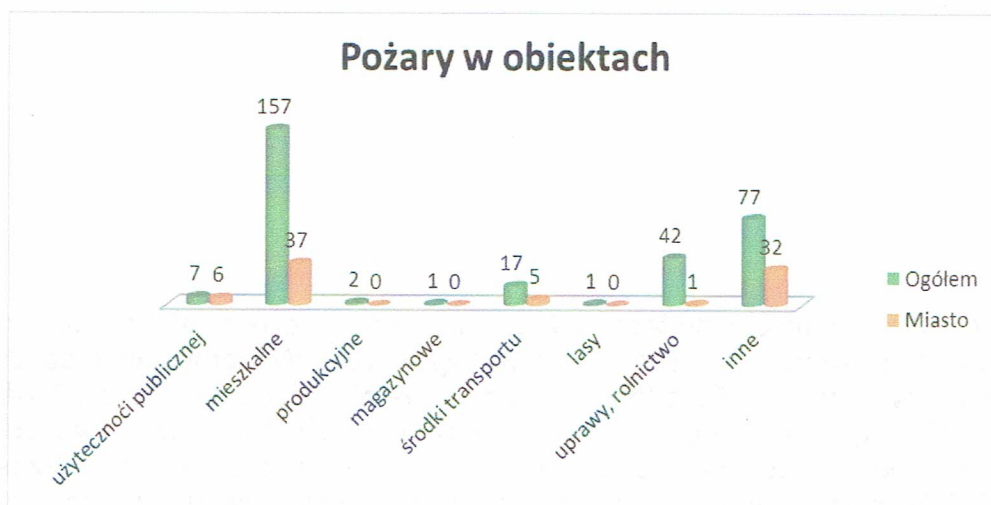


Zdarzenia w rozbiu na powiat ziemski i grodzki



Na terenie powiatu grodzkiego wystąpiło łącznie 81 pożarów, z których 78 było zakwalifikowanych jako małe a 3 średnie. W 2024 r. pożary najczęściej występowały w grupie obiektów: budynki mieszkalne 37 pożarów, inne (np. śmietniki, pobocza dróg) – 32 pożary.

Požary w obiektach

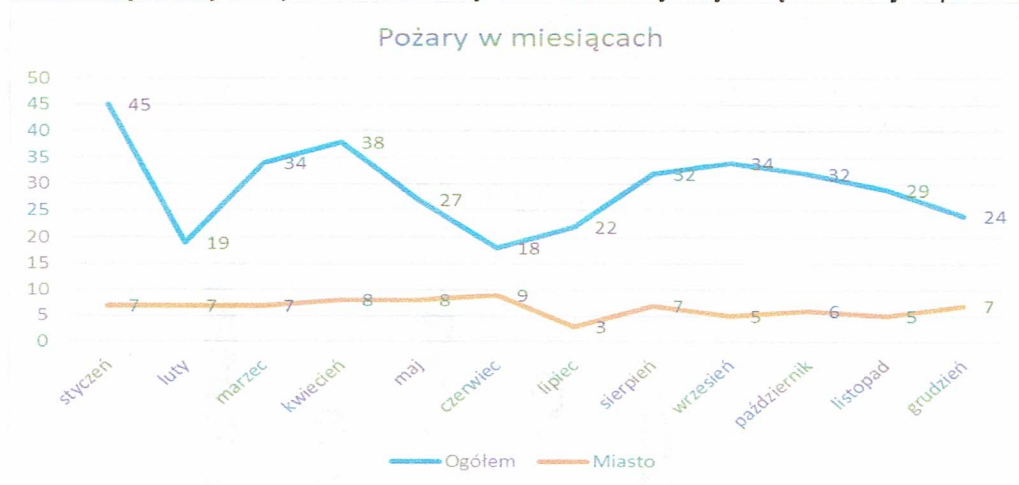


Nieostrożność osób dorosłych w 39 przypadkach (48%) to najczęstsza przyczyna wystąpienia pożarów na terenie powiatu grodzkiego w 2024 roku. Kolejną grupę przyczyn wystąpienia pożarów stanowią: wady lub nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych - 15 przypadków, wady lub nieprawidłowa eksploatacja instalacji elektrycznych - 15 zdarzeń.

Przyczyna pożarów

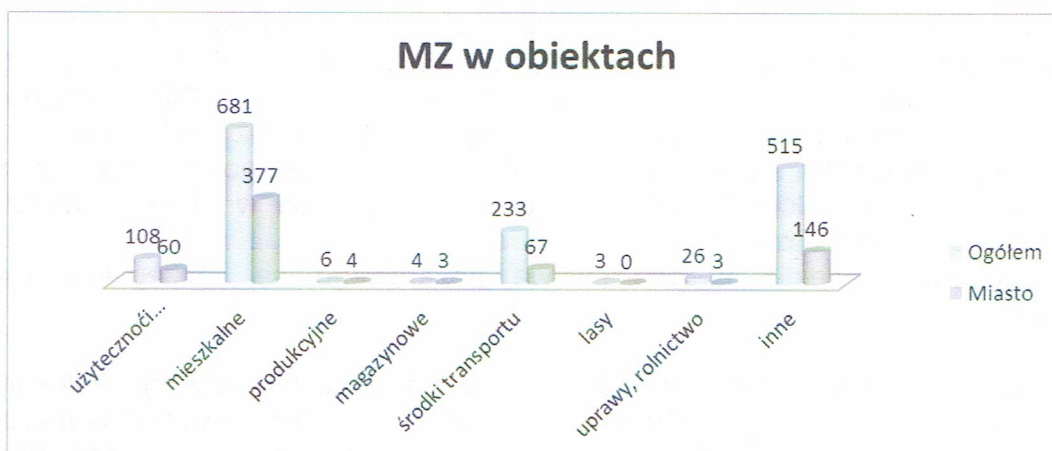
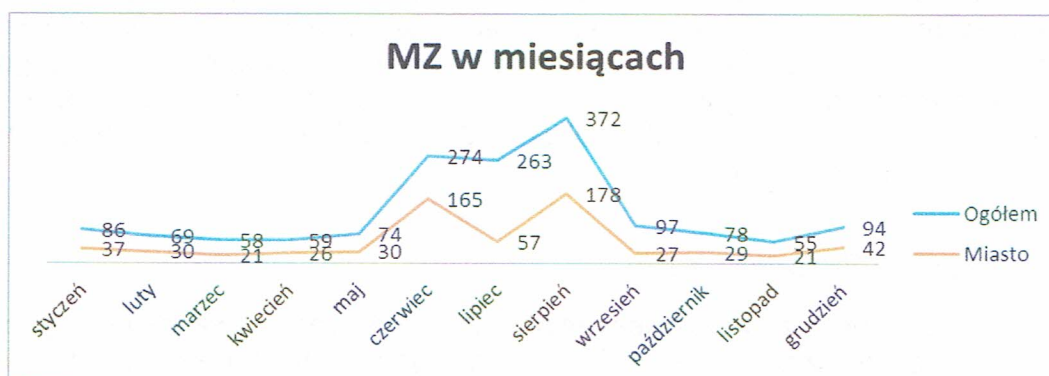


Z przedstawionego poniżej zestawienia wynika, na terenie miasta w okresie zimowym i wiosennym ilość pożarów, za sprawą pożarów sadzy w przewodach dymowych i pożarów suchych traw, utrzymuje się na stałym poziomie.

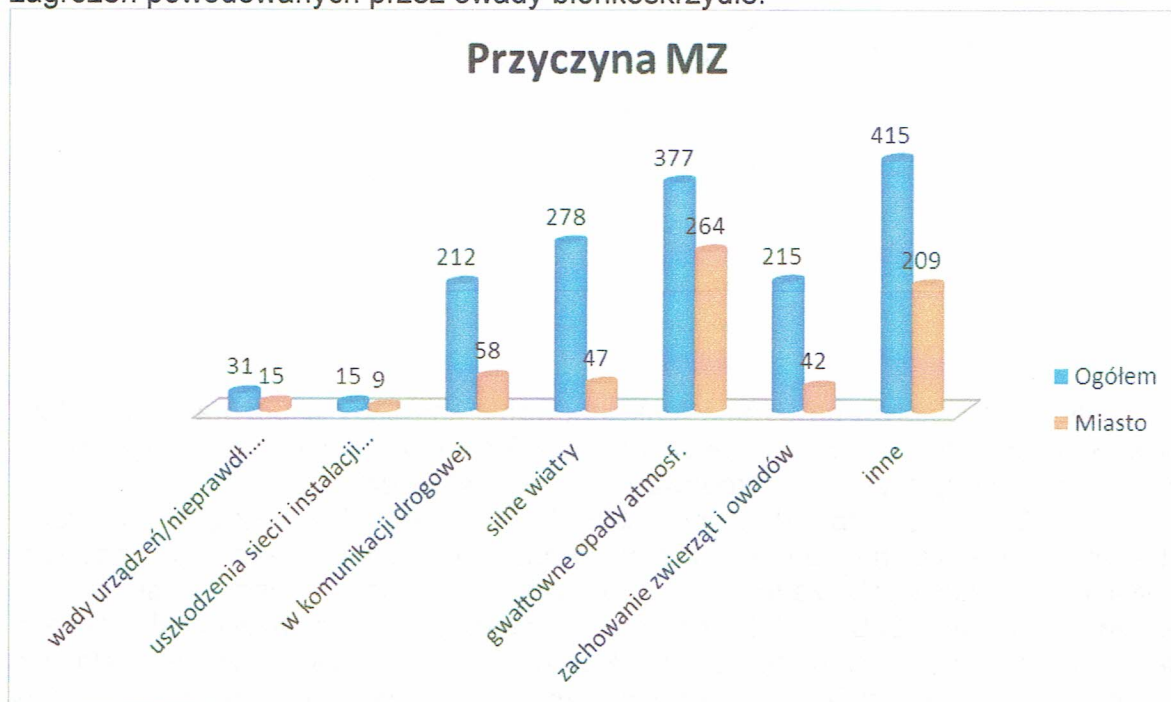


W roku ubiegłym na terenie funkcjonowania komendy w pożarach budynków mieszkalnych zginęły 2 osoby, natomiast w miejscowych zagrożeniach zginęło 46 osób, a 302 osoby zostały poszkodowanych w tym 32 dzieci.

W 2024 r., z liczby 1579 miejscowych zagrożeń, jakie wystąpiły na terenie obydwu powiatów, na terenie powiatu grodzkiego odnotowano 663 zdarzeń. Najwięcej miejscowych zagrożeń odnotowano w czerwcu, lipcu i sierpniu – odpowiednio 109, 206 i 194 zdarzeń, spowodowanych gwałtownymi opadami deszczu oraz silnymi wiatrami. Podczas których: wypompowywano wodę z zalanych posesji, piwnic budynków mieszkalnych; usuwano powalone drzewa z dachów budynków, napowietrznych linii energetycznych, dróg oraz zabezpieczano uszkodzone dachy na budynkach.



Z przedstawionego zestawienia wynika, że miejscowe zagrożenia w zdecydowanej większości występowały w czterech działach obiektów: budynki mieszkalne – 377, inne – 146, środki transportu – 67 i budynki użyteczności publicznej – 60. Działania te w zdecydowanej większości dotyczyły usuwania zagrożeń powodowanych przez połamane drzewa i konary, a także z wypompowywaniem wody z zalanych z piwnic budynków oraz usuwaniem zagrożeń powodowanych przez owady błonkoskrzydłe.



Największą grupę przyczyn wystąpienia miejscowych zagrożeń w **264** przypadkach stanowiły gwałtowne opady atmosferyczne. Kolejną grupę przyczyn wystąpienia miejscowych zagrożeń stanowiły inne przyczyny - **209** zdarzenia. Z kolei z uwagi na niezachowanie zasad bezpieczeństwa w komunikacji drogowej oraz niedostosowanie prędkości do warunków panujących na drodze **58** interweniowaliśmy przy wypadkach i kolizjach drogowych, ponadto w wyniku silnych wiatrów wyjeżdżaliśmy **47** razy.

3. DZIAŁANIA PREWENCYJNE

Rozpoznawanie zagrożeń jest realizowane poprzez prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz ćwiczenia na obiektach. Funkcjonariusze PSP w 2024 roku na terenie obydwu powiatów przeprowadzili łącznie - **153** czynności kontrolno-rozpoznawczych (kontrole podstawowe - 91, odbiorowe - 48 i 14 kontrole sprawdzających). Podczas kontroli wykazano występowanie **709** nieprawidłowości, w przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych w **284** obiektach. Po przeprowadzonych kontrolach wydano łącznie **67** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Dodatkowo, po przeprowadzonych kontrolach, wydano także **53** opinii w zakresie spełnienia w obiekcie wymagań przepisów przeciwpożarowych

Analizując kwestie bezpieczeństwa pożarowego na szczególną uwagę zasługują:

- budynek Hotelu Jubilat, w 2024 roku wydana została decyzja zakazująca użytkowania sześciu pokoi hotelowych w północnej części budynku na poziomie trzeciej kondygnacji nadziemnej z uwagi na przekroczenie długości dojścia

ewakuacyjnego o ponad 100% od określonych w przepisach techniczno-budowlanych.

- budynek DPS przy ul. Żdanowskiej, gdzie brak jest zabezpieczenia pionowych dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem oraz występuje przekroczenie długości dojścia ewakuacyjnego o ponad 100% od określonych w przepisach techniczno-budowlanych, co stanowi podstawę do stwierdzenia warunków zagrażających życiu ludzi - termin realizacji jeszcze nie upłynął.
- budynek ratusza, gdzie brak jest zabezpieczenia pionowych dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem, co stanowi podstawę do stwierdzenia warunków zagrażających życiu ludzi - termin realizacji jeszcze nie upłynął.
- biurowiec OSM Krasnystaw ul. Kilińskiego 81 gdzie brak jest zabezpieczenia pionowej drogi ewakuacyjnej przed zadymieniem, co stanowi podstawę do stwierdzenia warunków zagrażających życiu ludzi - termin realizacji jeszcze nie upłynął.

W 2024 r. Komenda Miejska PSP w Zamościu podejmowała, także działania edukacyjno-informacyjne, wpływające na podniesienie świadomości mieszkańców powiatu w zakresie bezpieczeństwa pożarowego poprzez prelekcje w szkołach, wizyty dzieci i młodzieży szkolnej w strażnicach JRG Zamość i JRG Szczebrzeszyn, oraz audycje radiowe. Podczas działań profilaktycznych przybliżano tematykę ogólnopolskich kampanii edukacyjno-informacyjnych pn. „czujka na straży Twojego bezpieczeństwa” oraz „Stop Pożarom Traw” zwracając uwagę na zagrożenia powodowane przez tlenek węgla oraz korzyści wynikające z zabezpieczenia domów i mieszkań czujnikami tlenu węgla oraz czujkami pożarowymi. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **29 prelekcji w szkołach i przedszkolach, 21 wizyt w jednostkach** Ratowniczo Gaśniczych w Zamościu i Szczebrzeszyn, **14 audycji radiowych** za pośrednictwem Katolickiego Radia Zamość, Radia Eska Radia Złote Przeboje, Radia Lublin. Ponadto w ramach działań doraźnych wygłoszono 2 prelekcje podczas zorganizowanych w lesie Nadleśnictwa Zwierzyniec obozów harcerskich.

4. ZABEZPIECZENIE OPERACYJNE

Działania ratowniczo - gaśnicze prowadzone są przede wszystkim przez siły i środki krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego (KSRG) oraz pozostałe jednostki ochotniczych straży pożarnych spoza KSRG. Organizatorem i podmiotem wiodącym KSRG jest Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu, w skład której wchodzi jednostki ratowniczo-gaśnicze (JRG) w Zamościu i Szczebrzeszynie oraz 31 jednostki OSP KSRG zlokalizowane na terenie powiatu zamojskiego.

Łącznie w KM PSP służbę pełni 133 strażaków, w tym:

- system zmianowy interwencyjny - 118 strażaków tj.
 - JRG Zamość - 76 strażaków,
 - JRG Szczebrzeszyn - 33 strażaków,
 - Stanowisko Kierowania KM PSP (SK KM PSP) - 9 strażaków,
- system codzienny - 15 strażaków.

JRG w Zamościu i Szczebrzeszynie utrzymują odpowiednio na zmianie służbowej 16 i 7 strażaków pełniących całodobową służbę. Zapewnia to obsadę odpowiednio 4 zastępów ratowniczo - gaśniczych w JRG Zamość i 2 zastępów w JRG Szczebrzeszyn. Ponadto w okresie wakacyjnym (czerwiec – sierpień) na bazie OSP KSRG Krasnobród tworzony jest czasowy posterunek PSP, w którym stacjonuje jeden zastęp z JRG Zamość w sile 4 ratowników z pojazdem pożarniczym GBA. Natomiast w Stanowisku Kierowania KM PSP w Zamościu całodobowo służbę

pełni 2 strażaków. Ponadto utrzymywane są dyżury domowe: kierownictwa, oficera dyspozycyjnego oraz grupy operacyjnej.

Jednostki ratowniczo-gaśnicze w Zamościu i Szczebrzeszynie, dysponują następującymi pojazdami pożarniczymi oraz sprzętem specjalistycznym do prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych:

- 1 lekki pojazd ratowniczo - gaśniczy z funkcją ratownictwa technicznego SLRt,
- 4 średnie samochody ratowniczo - gaśnicze GBA, w tym 3 z napędem 4x4,
- 3 ciężkie samochody ratowniczo - gaśnicze GCBA z funkcją ograniczania stref skażeń i napędem 4x4 lub 6x6,
- 1 średni specjalny pojazd ratownictwa technicznego z HDS,
- 1 specjalny samochód z drabiną mechaniczną SD - 37,
- 1 specjalny samochód podnośnik SHD - 23,
- 1 średni pojazd ratownictwa chemiczno – ekologicznego,
- 3 pojazdy operacyjne, w tym 1 z napędem terenowym,
- 2 pojazdy rozpoznawczo-ratownicze,
- 3 pojazdy do przewozu osób; 2 po 9 miejsc i 1 z 8 miejscami,
- 1 pojazd kwatermistrzowski,
- 1 lekki samochód dowodzenia i łączności.

Ponadto, w JRG w Szczebrzeszynie znajduje się dodatkowe wyposażenie specjalistyczne:

- 1 kontener ze sprzętem ochrony dróg oddechowych,
- 1 kontener ze środkiem pianotwórczym,
- 1 kontener sanitarny,
- 1 kontener logistyczno-transportowy
- 1 nośnik kontenerów Iveco Trakker.

Działania ratownicze prowadzone są w oparciu o zasady postępowania ratowniczego oraz techniki ratownicze. W przypadku wystąpienia katastrofy komunikacyjnej lub innych zdarzeń uznanych jako zdarzenia masowe a także w przypadku zdarzeń, podczas których poszkodowani znajdują się w strefie zagrożenia np. w przypadku wystąpienia awarii chemicznej, strażacy będą realizowali również działania ratownicze z zakresu ratownictwa medycznego, w tym również w strefie zagrożenia (udzielając poszkodowanym kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej oraz prowadząc segregację poszkodowanych). Wszyscy strażacy KM PSP posiadają odpowiednie przeszkolenie do udzielania kwalifikowanej pomocy medycznej oraz dysponują odpowiednim sprzętem medycznym tj. 14 zestawów PSP R-1 oraz 5 defibrylatorów.

Do działań związanych z zagrożeniem powodziowym jak również do usuwania skutków lokalnych podtopień JRG w Zamościu dysponuje 5 szt. pomp szlamowych o wydajności 600-1600 l/min. oraz 3 szt. pomp pływających o wydajności 1200 l/min. JRG Szczebrzeszyn posiada 3 szt. pomp szlamowych i 2 szt. pomp pływających. Ponadto na wyposażeniu KM PSP w Zamościu znajduje się agregat pompowy o wydajności 11 tys. l/min.

Na terenie powiatu zamojskiego funkcjonuje łącznie 177 jednostek OSP, w tym 31 włączonych do KSRG oraz 3 OSP ujęte w planie włączenia do KSRG w roku 2027.

Jednostki OSP KSRG z terenu powiatu zamojskiego mogą również być dysponowane do działań na terenie miasta Zamość (w przypadku dużej liczby interwencji lub zdarzenia o dużych rozmiarach). Wszystkie jednostki posiadają na swoim wyposażeniu podstawową armaturę wodno-pianową do działań gaśniczych, sprzętem ochrony układu oddechowego (min 4 kpl.), zestaw hydraulicznych narzędzi ratowniczych, zestawy ratownictwa medycznego PSP R-1 wraz z AED, agregat prądowórczy z zestawem oświetleniowym, przynajmniej jedną pompę szlamową oraz pompę pływającą, pilarkę do drewna oraz piłę do stali i betonu.

Należy stwierdzić, że KSRG na obszarze powiatu, w tym funkcjonujące

w jej strukturach JRG są dobrze przygotowane do prowadzenia działań ratowniczych, w tym działań gaśniczych oraz działań z zakresu: ratownictwa technicznego, wodnego, medycznego, wysokościowego czy chemiczno-ekologicznego. Strażacy PSP sukcesywnie doskonalą swoje umiejętności w zakresie prowadzenia działań poprzez realizację doskonalenia zawodowego prowadzonego w jednostkach a także poprzez organizację ćwiczeń taktyczno-bojowych na obiektach wspólnie z jednostkami OSP. Podczas tych ćwiczeń strażacy zapoznają się z zagrożeniami występującymi w zakładach i obiektach ćwiczeń oraz mają możliwość przeprowadzenia symulowanych działań ratowniczo-gaśniczych wg opracowanego scenariusza.

2 października 2024 r. przeprowadzone zostały ćwiczenia zgrywające jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, służb i instytucji współdziałających na obiekcie Zamojskiej Katedry. Przedmiotowe ćwiczenia były jednocześnie ćwiczeniami zgrywającymi Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Założenia do ćwiczeń uwzględniały pożar dachu budynku oraz podejrzany ładunek chemiczny. W ćwiczeniach brało udział 20 zastępów, w tym 9 jednostek OSP KSRG.

Celem ćwiczeń było doskonalenie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych podczas pożaru oraz współdziałanie jednostek ochrony przeciwpożarowej z państwowym ratownictwem medycznym i policją, doskonalenie prowadzenia działań specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego z policją podczas zagrożeń CBRNE, rozpoznanie operacyjne obiektu pod kątem dojazdu do obiektu oraz organizacji zaopatrzenia wodnego.

Od pewnego czasu daje się zauważyć postępującą ilość zdarzeń na jezdniach lub poboczach wymagających interwencji służb ratowniczych, porządkowych oraz właścicieli lub zarządców terenu lub obiektu. Obowiązki poszczególnych służb i podmiotów w likwidacji skutków tych zdarzeń regulują stosowne przepisy.

Zgodnie z obowiązującymi „Zasadami postępowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w związku ze zdarzeniami na drogach” jednostki ochrony ppoż. podejmują działania w przypadku gdy występuje zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska. Decyzja w tym zakresie a także wybór formy działań należy do będącego na miejscu zdarzenia kierującego działaniem ratowniczym. W przypadku zdarzenia, którego znamiona nie wskazują na konieczność podjęcia czynności (nie mieszczą się w katalogu działań przypisanych PSP) o zdarzeniu informowana była firma „Auto-speed” zajmująca się utrzymaniem (sprzątaniem) dróg grodzkich, z którą ZDG ma podpisaną umowę na realizację w/w zadań.

Do grupy tych zdarzeń można zaliczyć również powalone drzewa lub konary - ewentualnie nadłamane - stwarzające potencjalne niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia. Otrzymujemy też zgłoszenia od osób postronnych zgłaszających "jedynie" potencjalne niebezpieczeństwo.

Warto również zwrócić uwagę na okresowe utrudnienia w przejeździe dróg na terenie miasta czyli tzw. "korki" pojawiające się głównie w godzinach szczytu. O ile dla podróżujących jest to sytuacja, która skutkuje głównie stratą czasu to dla pojazdów uprzywilejowanych służb ratowniczych i porządkowych stanowi to już pewien problem. Newralgicznym miejscem w tym zakresie jest wyjazd ze strażnicy tutaj KM PSP na ulicy Przemysłowej w kierunku ulicy Peowiaków. W przypadku gdy ulica jest zakorkowana na obu pasach nie ma możliwości przejazdu pojazdów pożarniczych.

W sytuacjach, gdy KM PSP nie dysponuje sprzętem niezbędnym do prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych jest on udostępniany odpłatnie przez wybrane podmioty na mocy zawartych porozumień. Dotyczy to w szczególności sprzętu ciężkiego tj. dźwigów, koparko-ładowarek, spychaczy, neutralizatorów i sorbentów oraz zaplecza logistycznego działań.

Wsparciem dla działań PSP na terenie miasta są również jednostki OSP wchodzące w skład KSRG, zwłaszcza położone najbliżej Zamościa tj. Mokre, Sitno, Łabunie, dysponujące nowoczesnymi samochodami i sprzętem o zbliżonych

parametrach do sprzętu będącego na wyposażeniu tut. KM PSP. W/w jednostki niejednokrotnie wspomagają zastępy PSP przy likwidacji skutków burz i nawałnic na terenie miasta oraz gaszeniu pożarów, najczęściej w obiektach zabytkowych czy użyteczności publicznej.

W przypadku, gdy siły i środki KSRG z terenu powiatu są niewystarczające do prowadzenia skutecznych działań ratowniczo gaśniczych lub zachodzi potrzeba użycia grup specjalistycznych (wysokościowej, wodno-nurkowej) są one wspomagane przez siły i środki z innych powiatów wchodzące w skład wojewódzkiego odwodu operacyjnego (Lubelska Brygada Odwodowa), które mogą być w każdej chwili zadysponowane do działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Na bazie JRG Zamość funkcjonuje specjalistyczna grupa ratownictwa chemiczno-ekologicznego o poziomie gotowości "A" – Zabezpieczenie Chemiczne. Ciągłe trwa doposażanie grupy w sprzęt specjalistyczny. Co roku jest pozyskiwany nowy sprzęt, który umożliwia funkcjonowanie grupy SGRChem-Eko „Zamość-1” na zakładanym poziomie. Z uwagi na specyfikę działań grupy istnieje potrzeba ciągłego szkolenia w zakresie specjalistycznym, a także organizowanie różnego rodzaju zajęć doskonalenia zawodowego, w tym z podobnymi grupami, które funkcjonują w systemie od wielu lat.

Od 2021 roku w Lublinie dla całego lubelskiego utworzono dyspozytornię Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM). Ponadto Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Lublinie (WCPR) również od 2021 przejęło całkowicie obsługę zgłoszenia z numerów alarmowych 997, 998 i 112. Od tego momentu dyżurni SK KM w większości przypadków o potrzebie zadysponowania sił i środków do podjęcia interwencji są informowani poprzez system SWD – PSP w postaci otrzymanej „formatki” w wersji elektronicznej i zawartych w niej informacjach wpisanych przez dyspozytora PRM. W 2024 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej 117 razy były dysponowane do pomocy załogom PRM.

5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Podsumowując informację w zakresie stanu bezpieczeństwa pożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu grodzkiego, należy stwierdzić, że stan ten jest zadawalający, chociaż występują jeszcze pewne elementy, które negatywnie wpływają na poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Do tych elementów zaliczyć można:

- występowanie dużej ilości zdarzeń związanych z usuwaniem skutków silnych wiatrów oraz intensywnych opadów deszczu powodujących potrzebę dysponowania jednostek OSP na teren miasta Zamość,
- brak lub niesprawną infrastrukturę techniczną zabezpieczającą obiekty przed ich zalaniem na skutek gwałtownych opadów atmosferycznych (udrażnianie instalacji burzowej, melioracja rowów przydrożnych, brak drożności przepustów przy wjeździe na posesje),
- występowanie obiektów budowlanych stwarzających potencjalne zagrożenie dla życia ludzi, ze względu na brak właściwych warunków ewakuacji ludzi, w szczególności dotyczy to obiektów przewidzianych do użytku osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
- niepełna świadomość właścicieli i zarządców obiektów o konieczności zapewnienia właściwego stopnia przestrzegania przepisów ppoż. i budowlanych jak i organizacji ewakuacji,
- utrudnienia w dostępie do budynków mieszkalnych powodowane zastawianiem dróg pożarowych i dojazdów,

- utrudnienia w alarmowym przejeździe przez miasto zwłaszcza w godzinach szczytu komunikacyjnego.

Mając na względzie poprawę istniejącego stanu rzeczy należy:

- prowadzić stały nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w obiektach i placówkach podległych Miastu Zamość, w tym w zakresie konieczności przeprowadzania praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji.
- prowadzić szeroko rozumianą edukację i promocję bezpieczeństwa pożarowego w tym zachęcanie do zakupu i montażu w domach i mieszkaniach czujek dymu i czujników tlenu węgla w ramach ogólnopolskiej kampanii „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, której nadrzędnym celem jest zmniejszenie liczby ofiar oraz liczby poszkodowanych podczas zdarzeń w budynkach mieszkalnych (pożarów),
- uświadomić mieszkańców o potrzebie organizacji zabezpieczenia swoich nieruchomości przed możliwością podtopień, głównie we własnym zakresie np. poprzez posiadanie pewnego zapasu worków i piasku. Dotyczy to przede wszystkim właścicieli tych posesji, które w przeszłości były narażone na tego typu zdarzenia,
- podejmować działania w celu poprawy (utrzymania właściwego) stanu zaopatrzenia wodnego na terenie miasta oraz utrzymanie istniejącej sieć hydrantowej w należyтым stanie technicznym,
- podejmować działania interwencyjne przez Straż Miejską i Policję, w kwestii zastawiania dróg dojazdowych pełniących funkcję dróg pożarowych, szczególnie przy budynkach mieszkalnych wysokich.

KOMENDANT MIEJSKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

mł. bryg. mgr inż. Przemysław ILCZUK
/podpisano elektronicznie/

URZĄD MIASTA ZAMOŚĆ
Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego

wpłynęło
dnia 2025 -02- 26

Nr 1038
Załączników

Zamość, dnia 26.02.2025 r.

**Wydział Spraw Społecznych
i Zarządzania Kryzysowego**
w/m

K. Wodziej
26.02.2025
m

INFORMACJA
na temat mogących ewentualnie wystąpić podtopień
spowodowanych wezbraniem rzek lub innymi czynnikami

Strategia ochrony Miasta Zamość przed powodzią, realizowana jest w odniesieniu do koryt rzek: Łabuńki, Topornicy i Starej Topornicy oraz sieci rowów melioracyjnych, dlatego sprawą kluczową staje się prowadzenie odpowiedniej konserwacji mającej na celu zapewnienie właściwego stanu technicznego ww. urządzeń wodnych.

Odprowadzanie nadmiaru wody z terenów miejskich następuje:

- od strony południowej, rowami melioracyjnymi do rzeki Topornicy z możliwością okresowego retencjonowania nadmiaru wody w zbiorniku rekreacyjnym, pod nazwą "Zalew Miejski w Zamościu" o łącznej pojemności ok 375 tys. m³,
- od strony południowo-zachodniej do koryta rzeki Starej Topornicy, rowem melioracyjnym przebiegającym wzdłuż ulicy Klonowej, Błonie i torów kolejowych o długości ok 2,6 km,
- od zachodu odprowadzanie wód opadowych do koryta rzeki Stara Topornica zapewnia głównie rów melioracyjny A o długości 2,9 km. Rów ten odprowadza wody z terenów osiedla Karolówka,
- od strony północnej, spływ wód do rzeki Łabuńki zapewnia rów komunalny o długości 1,2 km. Rowem tym odprowadzane są wody z terenu osiedla Rataja,
- od strony wschodniej odprowadzenie wód do rzeki Czarny Potok zapewnia system rowów komunalnych (rowy B i C wraz rowami bocznym) o łącznej długości 4176 mb. Rowy te odprowadzają głównie wody opadowe z terenu osiedla Majdan oraz częściowo z osiedla Rataja.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz.1087 z późn. zm.) organem odpowiedzialnym za utrzymanie i konserwację śródlądowych wód płynących stanowiących własność Skarbu Państwa (rzek), jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Utrzymanie rowów melioracyjnych spoczywa natomiast w większości na samorządzie.

Rola i znaczenie rowów melioracyjnych z roku na rok wzrasta, w związku z nasilaniem się anomalii pogodowych i zwiększeniem częstotliwości pojawiania się gwałtownych opadów atmosferycznych.

Urządzenia i systemy melioracyjne stanowią ważny element infrastruktury technicznej na terenie Miasta Zamość oraz spełniają istotną funkcję w ochronie przeciwpowodziowej. W procesie eksploatacji, urządzenia te powinny być poddawane zabiegom konserwacyjnym,

w odpowiednim zakresie i z właściwą częstotliwością. Utrzymanie kanałów i rowów melioracyjnych w stanie sprawności technicznej, jest jednak zadaniem trudnym oraz kosztownym.

Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe, Miasto Zamość zleca co roku konserwację jedynie części rowów miejskich, ze szczególnym uwzględnieniem rowów będących odbiornikami wód opadowych z zamkniętych systemów kanalizacyjnych. W roku 2024 tut. Wydział zlecił Związkowi Spółek Wodnych w Zamościu przeprowadzenie konserwacji ok. 12,74 km rowów na terenie Miasta Zamość, polegającej głównie na koszeniu skarp, hakowaniu dna oraz usuwaniu zakrzaceń. W ramach konserwacji rozbierane były również zatory w postaci tzw. tam bobrowych. W ocenie tut. Wydziału stan rowów na terenie Miasta Zamość należy określić jako dobry-rowy są ogólnie drożne i spełniają swoją funkcję.

Sprawą równie kluczową, jest utrzymanie we właściwym stanie technicznym kanalizacji deszczowej. Obecnie na terenie Miasta Zamość funkcjonuje łącznie ok. 126 km kanałów deszczowych w różnym stanie technicznym. Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska co roku zleca wykwalifikowanym podmiotom ich konserwację, polegającą na:

- czyszczeniu/płukaniu kanałów deszczowych,
- regulacji włączów studni rewizyjnych/ rusztów wpustów ulicznych do poziomu jezdni,
- czyszczeniu wpustów ulicznych,
- czyszczeniu zbiorników przepompowni wód deszczowych,
- naprawie/odbudowie wpustów ulicznych wraz z osadnikiem,
- wymianie rusztów na wpustach ulicznych,
- bieżącym monitorowaniu stanu technicznego kanalizacji.

W roku 2024, jak również w latach poprzednich, podmiotem odpowiedzialnym za konserwację kanalizacji deszczowej było Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zamościu.

W ostatnich latach na terenie Miasta Zamość obserwowane jest pogorszenie warunków hydrogeologicznych, związanych z występowaniem długotrwałych i intensywnych opadów atmosferycznych. Szczególnie trudne warunki odczuwalne są w okresie zimowym i wczesnowiosennym, kiedy odnotowuje się liczne podtopienia posesji oraz zalania piwnic w budynkach mieszkalnych. Sytuacja ta dotyczy głównie osiedli Karolówka, Błonie i Rataja, czyli terenów użytkowanych w przeszłości jako tereny uprawne i łąki. Należy zauważyć, że w wyniku postępującego procesu urbanizacji, doszło tam do zniszczenia/likwidacji funkcjonujących dawniej urządzeń melioracyjnych szczególnie ciągów drenarskich, które skutecznie odwadniały te grunty na potrzeby uprawne. Przy obecnym zagospodarowaniu tych terenów, odtworzenie ww. urządzeń jest praktycznie niemożliwe, w związku z powyższym szacować należy, że problem podtopień będzie powtarzał się okresowo w latach przyszłych. Skala tego zjawiska uzależniona będzie od warunków klimatycznych.

W roku ubiegłym obserwowano okresowe wezbrania wody rzekach Stara Topornica i Łabuńka, szczególnie w okresach intensywnych opadów atmosferycznych. Coraz bardziej zauważalna jest wzmożona działalność bobrów (tworzenie zatorów oraz żeremi), szczególnie na rowach melioracyjnych na terenie osiedla Karolówka oraz w rejonie Zalewu Miejskiego.

W styczniu 2021 r. Ministerstwo Infrastruktury przekazało samorządom najnowsze mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP), którymi zostały objęte również tereny położone w granicach administracyjnych Miasta Zamość. Szczególnie dotyczy

to terenów zielonych/łąkowych w południowej części miasta położonych wzdłuż rzeki Łabuńki oraz Topornicy (okolice Zalewu Miejskiego). Mapy te dostępne są w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska oraz na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W przypadku wystąpienia lokalnych podtopień konieczna jest ciągła współpraca jednostek Państwowej Straży Pożarnej, jednostek komunalnych, jak i Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie udzielenia ewentualnej pomocy finansowej i materialnej poszkodowanym.

Ważne jest również kontynuowanie współpracy Miasta Zamość z jednostkami PGW Wody Polskie, które zobligowane są do utrzymania i konserwacji koryt rzecznych.



Z-ca Dyrektora Wydziału
Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
mgr Jarosław Miechowiecki